

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 9094 af 29/01/2010 (Historisk)

Behandling af for sen klage på grund af manglende hjemmel – Ændring af metodepåbud

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdsmiljøklagenævnet, j.nr. 5900295-09 + 5900369-09

Behandling af for sen klage på grund af manglende hjemmel – Ændring af metodepåbud

Resumé

Arbejdstilsynet gav virksomheden påbud om at montere faldsikring på ledhejseporte, idet Arbejdstilsynet vurderede at portene manglede fjederbrudsikring.

Arbejdstilsynet modtog klage over påbudet efter klagefristen på 4 uger, og klagen var således ikke rettidig.

Ifølge reglerne om indretning af tekniske hjælpemidler skal det ved konstruktionen sikres at, bl.a. personer ikke kan komme i berøring med farlige bevægelige maskindele, og hvis fornøden sikring ikke kan opnås gennem konstruktionen, skal sikringen gennemføres på betryggende måde ved bl.a. afskærmning, andet sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler. Reglen giver således ikke hjemmel til et metodepåbud.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at sagen skal realitetsbehandles på trods af, at klagen ikke er rettidig, på grund af manglende hjemmel.

Nævnet fandt således, at Arbejdstilsynet har hjemmel til at påbyde virksomheden at sikre portene effektivt mod utilsigtet fald, således at forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Dermed har virksomheden mulighed for at sikre portene mod fald på anden måde end ved montering af en faldsikring.

Arbejdsmiljøklagenævnet ændrede således afgørelsen med nævnte formulering og begrundelse.

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 27. januar 2010 behandlet NN's klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 18. maj 2009 over påbud om at montere faldsikring på virksomhedens ledhejseporte.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet vil behandle NN's klage over Arbejdstilsynets afgørelse på trods af, at den er modtaget for sent.

Arbejdsmiljøklagenævnet er delvist enig med Arbejdstilsynet, således at virksomheden påbydes at sikre, at virksomhedens ledhejseporte er effektivt sikret mod utilsigtet fald i tilfælde af fjederbrud, så forholdene altid er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Nævnets afgørelse skal efterkommes senest den 15. juli 2010.

Tilbage melding skal ske til Arbejdstilsynet senest den 23. juli 2010.

Arbejdsmiljøklagenævnet ændrer således Arbejdstilsynets afgørelse af 18. maj 2009.

B E G R U N D E L S E

Fristoverskridelsen:

Arbejdstilsynet sendte den 18. maj 2009 en afgørelse til virksomheden. Afgørelsen indeholdt bl.a. et påbud om at montere faldsikring på ledhejseporte.

Klagefristen var den 17. juni 2009.

NN klagede, på vegne af virksomheden, over påbudet om montering af faldsikring. NN mente ikke, at Arbejdstilsynet havde tilstrækkelig hjemmel til at afgive påbudet om montering af faldsikring på ledhejseportene. Klagen var dateret den 10. juli 2009 og var således ikke rettidig.

Klager over Arbejdstilsynets afgørelser skal indbringes for Arbejds miljølagenævnet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. arbejdsmiljøloven § 81, stk. 1.

Hvis klagefristen er overskredet afvises klagen som udgangspunkt af Arbejds miljølagenævnet.

Ifølge arbejdsmiljøloven § 81, stk. 4, kan Arbejds miljølagenævnet dog behandle en klage og tillægge den opsættende virkning, selvom den ikke er fremkommet rettidigt, hvis særlige grunde taler derfor. Efter nævnets praksis er særlige grunde bl.a., hvis Arbejdstilsynets afgørelse på afgørende punkter er ufyldstgørende.

Arbejdstilsynet har i afgørelsen givet påbud om ”at montere faldsikring på ledhejseporte”, hvilket forstås som et metodepåbud.

I bilag 1 til afgørelsen, beskrives påbudet, således at: ”Virksomheden påbydes at sikre, at virksomhedens ledhejseporte er effektivt sikret mod utilsigtet fald, i tilfælde af fjederbrud, så forholdene altid er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.”

Som hjemmel til påbudet har Arbejdstilsynet henvist til § 21, i bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler. Denne bestemmelse er imidlertid ophævet ved bekendtgørelse nr. 612 af 25. juni 2008 og erstattet af § 38, stk. 2, i nævnte bekendtgørelse med ikrafttræden den 1. januar 2009.

Det fremgår af § 38, stk. 2, at der i konstruktionen af et teknisk hjælpemiddel skal indgå sikring mod farer ved hjælpemidlet. Det skal herunder sikres, at

- 1) personer ikke kan komme i berøring med farlige maskindele eller stoffer,
- 2) værktøj, emner eller dele heraf, stænk o.l. ikke kan udslynges til fare for sikkerhed og sundhed, og
- 3) varme, kulde, stråling, støj, vibrationer, støv, fugtighed, røg, dampe, gasser eller andet, som udvikles ved anvendelsen af hjælpemidlet, ikke afgives på en sådan måde, at det frembyder fare for sikkerhed eller sundhed.

Stk. 2. Hvis fornøden sikring ikke kan opnås gennem konstruktionen, skal den gennemføres på betryggende måde ved afskærmning, udsugning, andet sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler.

§ 38 giver imidlertid ikke hjemmel for Arbejdstilsynet til at give et metodepåbud.

Arbejdstilsynet har således både henvist til en ophævet bekendtgørelse, ligesom der i § 38 ikke er hjemmel til at give påbudet afgørelse, om ”at montere faldsikring på ledhejseportene”. Formulering i bilag 1 har, som nævnt en anden ordlyd og pålægger ikke virksomheden, hvordan portene skal sikres. Dette er der hjemmel til i § 38, da påbudet ikke stiller krav om en bestemt metode.

På grund af manglende hjemmel for Arbejdstilsynet til at træffe afgørelse om at montere faldsikring på ledhejseporte, finder Arbejds miljølagenævnet, at sagen skal realitetsbehandles på trods af, at klagen ikke er rettidig.

Tekniske hjælpemidler:

Det fremgår af § 45, i lov om arbejdsmiljø, at tekniske hjælpemidler skal indrettes og anvendes således, at de sikkerheds- eller sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Ved tekniske hjælpemidler forstås blandt andet maskiner, beholdere, apparater og redskaber, der anvendes til frembringelsen af et arbejdsresultat, herunder til transport og opbevaring, jf. § 2, stk. 1, nr. 1b, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler. Betegnelsen tekniske hjælpemidler omfatter således også ledhejseporte.

Det følger af § 5, stk. 4, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at såfremt anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel desuagtet indebærer risiko for sikkerhed og sundhed, skal denne imødegås

med egnede foranstaltninger, som f.eks. afskærmning, udsugning og særligt sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler, der sikrer en sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig udførelse af det pågældende arbejde.

Ifølge § 6, i bekendtgørelsen må et teknisk hjælpemiddel kun anvendes, hvis det opfylder de krav, der gælder for dets konstruktion, udstyr, sikring m.v. ifølge Arbejdstilsynets bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler og andre særlige regler, der måtte være fastsat herom.

Det fremgår af § 38, stk. 2, i bekendtgørelsen om indretning af tekniske hjælpemidler, at hvis fornøden sikring ikke kan opnås gennem konstruktionen, skal den gennemføres på betryggende måde ved afskærmning, udsugning, andet sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler.

Arbejdstilsynet gav, som nævnt virksomheden påbud om at montere faldsikring på virksomhedens ledhejseporte i afgørelsen.

Arbejds miljøklagenævnet finder ikke, at Arbejdstilsynet med hjemmel i § 21, kan påbyde virksomheden at montere faldsikring på ledhejseportene, idet § 21 er ophævet og erstattet med § 38. § 38 er enslydende med den ophævede § 21.

Da ledhejseportene udgør en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko uden sikring mod fald, har Arbejdstilsynet dog hjemmel til at påbyde virksomheden at sikre portene effektivt mod utilsigtet fald, således at forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Dermed har virksomheden mulighed for at sikre portene mod fald på anden måde end ved montering af en faldsikring.

Arbejds miljøklagenævnet lægger vægt på, at der ikke er overensstemmelse mellem Arbejdstilsynets formulering i bilaget og i afgørelsesteksten, og at den anvendte regel ikke giver Arbejdstilsynet hjemmel til at afgive et metodepåbud. Desuden finder nævnet, at afgørelsen er truffet med en forkert hjemmelsangivelse.

Hvis en første instans har anvendt en forkert hjemmel, skal der som udgangspunkt ske en fornyet sagsbehandling på det nye hjemmelsgrundlag, normalt ved hjemvisning til fornyet realitetsbehandling i første instans.

På grund af risikoen for at portene utilsigtet kan falde ned og udgøre sikkerheds- og sundhedsmæssig fare, finder nævnet at virksomheden påbydes at sikre, at virksomhedens ledhejseporte er effektivt sikret mod utilsigtet fald, så forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige

Arbejds miljøklagenævnet lægger herved vægt på, at ledhejseportene ikke er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlige og udgør en alvorlig ulykkesrisiko samt at § 38, stk. 2, giver hjemmel til at påbyde at portene er sikret på betryggende måde ved andet sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler. Derudover lægger nævnet vægt på, at den nugældende § 38 er enslydende med nævnte § 21.

R E G L E R

Nævnet henviser til

§ 45, § 81, stk. 1, og stk. 4, samt § 81 a, stk. 7, nr. 3, og stk. 8, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 med de ændringer, der følger af lov nr. 1395 af 27. december 2008

§ 2, stk. 1, nr. 1b, § 5, stk. 4 og § 6, i bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler, med de ændringer der følger af bekendtgørelse nr. 670 af 7. august 1995 og bekendtgørelse nr. 832 af 27. november 1998.

§ 38, i bekendtgørelse nr. 612 af 25. juni 2008 om indretning af tekniske hjælpemidler.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

Afgørelsens retlige grundlag kan læses på de følgende sider.

1. Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005, med de ændringer der følger af lov nr. 1395 af 27. december 2008 og lov nr. 482 af 12. juni 2009

Kapitel 7

Tekniske hjælpemidler m.v.

§ 45. Maskiner, maskindele, beholdere, præfabrikerede konstruktioner, apparater, redskaber og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

...

Kapitel 14

Klageadgang

§ 81. Klage over en afgørelse truffet af Arbejdstilsynet i henhold til denne lov, jf. dog stk. 6, kan indbringes for Arbejdsmiljøklagenævnet inden fire uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Klagen sendes til Arbejdstilsynet. Hvis Arbejdstilsynet fastholder afgørelsen, videresendes klagen til behandling i Arbejdsmiljøklagenævnet.

Stk. 3. Rettidig klage har opsættende virkning, indtil Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse foreligger, eller nævnet bestemmer andet. Klager over afgørelser om forhold efter § 77, stk. 1, som skal bringes i orden straks, samt afgørelser efter § 77, stk. 2 og 3, har ikke opsættende virkning.

Stk. 4. Når særlige grunde taler derfor, kan Arbejdsmiljøklagenævnet behandle en klage og tillægge denne opsættende virkning, selv om klagen ikke er fremkommet rettidigt.

Stk. 5. Afgørelser truffet af Arbejdsmiljøklagenævnet kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 6. Klage over afgørelser truffet af Arbejdstilsynet i henhold til regler udstedt i medfør af § 68, stk. 7, og § 68 a, stk. 5, kan indbringes for beskæftigelsesministeren inden fire uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 767 af 30. juni 2009 om forretningsorden for Arbejdsmiljøklagenævnet

...

§ 3. Fristen for at indgive klage efter § 1, stk. 1, er fire uger, efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Selvom en klage ikke er fremkommet rettidigt, kan Arbejdsmiljøklagenævnet, jf. § 13, stk. 1, nr. 3, behandle en klage og tillægge denne opsættende virkning, når særlige grunde taler derfor.

...

§ 13. Formanden kan træffe afgørelse på nævnets vegne i følgende sager:

1) Klager som alene vedrører fristen for efterkommelse af påbud efter arbejdsmiljølovens § 77, stk. 1.

- 2) Afgørelser om at fratage klage opsættende virkning, jf. § 5, stk. 1.
- 3) Afgørelser om behandling af for sent indgivet klage, jf. § 3, stk. 2.

Stk. 2. De enkelte medlemmer af nævnet kan, efter at være blevet orienteret om sagen, jf. § 6, nr. 1, inden for en frist af én uge anmode om, at en sag bliver behandlet og afgjort af nævnet.

§ 14. Formanden kan efter en skriftlig høring af nævnets medlemmer træffe afgørelse på nævnets vegne i følgende tilfælde:

- 1) Sager hvor der er en fast administrativ praksis eller retspraksis.
- 2) Sager som i øvrigt ikke giver anledning til tvivl.

Stk. 2. De enkelte medlemmer af nævnet afgiver et skriftligt svar inden for en frist, der fastsættes af formanden. Fristen kan ikke være kortere end én uge fra udsendelsen af sagen til medlemmerne. Ethvert medlem kan i den forbindelse anmode om, at en sag bliver behandlet og afgjort på et møde i nævnet.

Bekendtgørelse nr. 612 af 25. juni 2008 om indretning af tekniske hjælpemidler.

Kapitel 3

Andre maskiner og øvrige tekniske hjælpemidler

Konstruktion, fremstilling, udstyr og udformning

...

§ 38. I konstruktionen af et teknisk hjælpemiddel skal indgå sikring mod farer ved hjælpemidlet. Det skal herunder sikres, at

- 1) personer ikke kan komme i berøring med farlige maskindele eller stoffer
- 2) værktøj, emner eller dele heraf, stænk o.l. ikke kan udslynges til fare for sikkerhed og sundhed, og
- 3) varme, kulde, stråling, støj, vibrationer, støv, fugtighed, røg, dampe, gasser eller andet, som udvikles ved anvendelsen af hjælpemidlet, ikke afgives på en sådan måde, at det frembyder fare for sikkerhed eller sundhed.

Stk. 2. Hvis fornøden sikring ikke kan opnås gennem konstruktionen, skal den gennemføres på betryggende måde ved afskærmning, udsugning, andet sikkerheds-udstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler.

Stk. 3. Afskærmninger og andre beskyttelsesanordninger

- 1) skal være solidt fremstillet,
- 2) må ikke forårsage yderligere risici,
- 3) må ikke let kunne flyttes eller sættes ud af drift,
- 4) skal befinde sig i tilstrækkelig afstand fra det farlige område,
- 5) må ikke hindre udsynet under arbejdet mere end højst nødvendigt, og
- 6) skal muliggøre absolut nødvendig indgriben til anbringelse og udskiftning af dele såvel som vedligeholdelsesarbejde, idet adgangen begrænses til det område, hvor arbejdet skal udføres, og så vidt muligt uden afmontering af afskærmning eller anden beskyttelsesanordning.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 70. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2009, jf. dog stk. 2-3.

Stk. 2. Kapitel 2 træder i kraft den 29. december 2009.

Stk. 3. § 62 træder i kraft 1. januar 2012. Byggeelevatore, som udelukkende er indrettet til materialetransport, og som er midlertidigt installeret til brug ved udførelsen af byggeopgaver, skal dog med virkning fra 1. januar 2009 være sikret effektivt mod, at personer og gods kan styrte ned.

Stk. 4. Samtidig med denne bekendtgørelses ikrafttræden ophæves bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om indretning af tekniske hjælpemidler, bortset fra kapitel 2, jf. §§ 5 – 18 herunder bilag I-VIII, der finder

anvendelse for maskiner og sikkerhedskomponenter, der er markedsført eller ibrugtaget i perioden fra 1. januar 1995 til 29. december 2009.

...